

MAGYAR VIDÉK.

Előfizetési feltételek:

Egy évre 4 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Egy szám ára 10 kr.

A lap kiadóhivatala **Nobel Armin** könyvkereskedésben van, hova az előfizetéseket küldendők, minden egyéb küldemény is csak oda ezimezendő.

SZÉPIRODALMI, ISMERETTERJESZTŐ

ÉS

TÁRSADALMI KÖZLÖNY.

Megjelenik: minden Szombaton.

Hirdetések

négyszet centiméternyi tér szerint számítottatnak. — Egyszeri belkutatás ára minden négyszet centiméterért 1 krajczár. — Bélyeg külön 30 krajczár. — Előfizetőink kedvezményben részesülnek.

Nyitit tér petitorsalomból 10 krral számítottatik.

Reflexiók.

Vannak dolgok, melyekről sohasem lehet eleget írni, melyek soha ki nem meríthetők, a melyekkel tehát a sajtónak akarva-nem-akarva foglalkoznia kell, noha igen sokszor undor fogja el a hírlapírót, ha az ily dolgokról írni, kezébe veszi a tollat. No de végre ezt is megszokja az ember, mint sok más, a mi neki eleinte visszatetszik. S e megszokás szükséges különösen a sajtó emberére nézve, mert hisz a sajtónak kötelessége betűkből, szavakból estort fenni azok számára, kik, ha a humanismus diós (!) korát nem élők, — no de nem fejezzük be gondolatunkat, egészítsék ki kiki a saját tetszése szerint. Mert valóban, ha különbséget kellene tennünk az országuton leselkedő közönséges rabló s az értelmiséghez, és sokszor a társadalom vagyonosabb osztályához tartozó uszorás, hamisító stb. között, akkor alighanem az utóbbit mondanók bűnösebbnek; noha jól tudjuk, hogy az az u. n. közvélemény, sőt maga a törvény is amazt sújtja inkább ítélletével. Pedig alap nélkül. Mert az országot mellett leselkedő rablót a legtöbb esetben a végső szükség, tovább el nem bírható inség, szóval az életfentartás ösztöne kényszeríti ama lépésre, melynek elkövetésénél életét kockáztatja néhány hitvány forinttal szemben. Ez így van, ezt senki sem tagadhatja el. S ha az a rabló kézzre került, akkor a végső inséget legfeljebb enyhítő körülménynek számítják be neki, s ha statarium nincsen, egy-két évvel kevesebbet kap. — Már most foglalkozunk az értelmiséghez, a vagyonos osztályhoz

tartozó gazemberrel. Sok esetben mindene van, a mire szüksége van, hogy gondtalan, kényelmes életmódot folytathasson. De mit tesz? Uszoráskodik, hamisít, emberbarátait szerencsétlenné teszi, csak hogy a maga garmadáját nagyobbíthassa. Itt semmiféle enyhítő körülmény nem forog fenn, s mégis tapasztalunk kell, hogy a közvélemény, a törvény ítélete az utóbbit kevésbé sújtja. Pedig, kezünk szivre téve, valljuk be az igazat, kit kellene ész és jog szerint vétkesebbnek tekinteni?

Az a kérdés merül fel tehát, hogy miért s honnan van ez az anomalia? Nem kell sok gondolkodás hozzá, hogy a helyes feleletet megtalálhassuk. Az értelmiség, a vagyonos uszorás, hamisító stb. összeköttetéseknek köszönheti azt az enyhébb ítéletet. És ezeknek az összeköttetéseknek néha oly nagy a hatalmuk, hogy a bűnös igen sokszor még azon nagyon is enyhe büntetés alól kibúvik, melyet törvény értelmében megérdemelt; mert nem hiába ábrázolják az igazságszolgáltatást bekötött szemmel! Nehogy azonban félreértsünk, hát nyíltan kimondjuk, hogy a bírák igen sokszor oly körülmények befolyása alatt állhatnak, mely körülményeket nem ők teremtettek, s melyek parancszava előtt meg kell hajolniuk.

Ha erről s hasonló dolgokról elmélkedünk, önkénytelenül is a socialismus netovábbjára, a communismusra kell gondolnunk, s ha ettől, mint minden nemesb törekvést csirájában megülő társadalmi viszonytól annyira nem iszonyodnánk, csaknem hajlandók volnánk a communismus mellett szót emelni s azt mondani, legyen communismus. Legyen communismus azok

miatt, kiknek gaztettei ellen magát a társadalom nem tudja megvívni; legyen communismus azok miatt, kik embertársaikat csak azért teszik tönkre, hogy a pénz s örökség; legyen communismus azok miatt, akik mint valami pióczák csúgnak a társadalmon s szíjják annak éltető nedvét: a pénzt, csak hogy az összehalmozott kincsekben gyönyörködhesenek. De mégis azt mondjuk: ne legyen communismus; de nemcsak azért mondjuk ezt, mert irtóznak tőle, mert a társadalom, végyeszedelemének, a szellemi uralom pusztulásának tartják, hanem azért, mivel azok a társadalmi elődők a communismus nemesebb oldalát is megfertőztették míg nem a méhkasok munkátlan tagjainak sorsára jutnának.

Nézzünk körül.

Pillantsunk be oda, a hol a hazárdjáték divik, — mit látunk ott? Látunk ott embereket, kikről tudjuk, hogy, míg ma szájakat vesztenek el nyugodt lelkiállattal, holnap egy-két frtyi tartozásért a szegény ember feje alól kihuzatják a vánkost. Neveket nem említünk, de ujjunkkal mutathatunk rájuk!

Menjünk tovább. Zálogházainkon kívül, — mely szomorú szükségessülte intézetek hatóságai felfüggyel alatt állván, a közönséget nem károsíthatják meg kényük-kedvük szerint, — számomra a ház, a hol a legzsarmokabb uszorosok laknak. Az emberiség ez undok viperafaja ellen mindent elkövettek már, de eredmény nélkül. Az uszorosok ellen hozott törvényt minden lépten nyomon kijátszzák, s az undok fajzat teste csak úgy dagad a szerencsétlen áldozatok beszitt életnedvétől. A világ ezt tudja és —

T á r c z a:

Őszi lant.

I.

Megsárgult már . . .

Megsárgult már a falevél,
Nem dalol a kis madár,
Nem zeng vidám énekeket,
Pusztá, holt lesz a határ.

Hull a levél, kopasz az ág,
A madár elvándorol
Kelet felé szebb hazába,
Hol örök tavasz honol.

Pusztá, holt lesz minden vidék,
Ha jön a tél zord szele!
Hegyet, völgyet, erdőt mezőt
Hóval szór az majd tele.

Biztat ugyan a gondolat,
Hogy lesz még majd kikelet,
De mi haszna? Szegény hazám,
Örök tél főd tégedet!

Fájó lelkeket azt sejtí, hogy
Nem ér veled több tavaszt,
A midőn egy varázs ige
Ezer életet fakaszt . . .

II.

Ősz az idő.

Hideg őszi szélről,
Rezeg a falombja,
Magsárgult levelét
Ides- tova hordja.

Játszadozik a szél,
Jó kedvében tánczol,
S forog a leveáll
Isten tudja hányszor!

S hol ezer virágok
Hajlongtak a réten,
Ott is kihalt minden
Ezen a vidéken.

Az erdő is néma,
Ahol egész nyáron,
Bájos madár ének
Hangzott — minden ágon!

Haldokló természet,
Tavasz vár még rád;
De fájók keblemmek
Reményt semmi nem ad!

Noszlopy Tivadar.

Az Interviewről.

Dr. Leszlényi Imrétől.

Nem mindenki, a ki az újságba ír, egyuttal újságíró, azaz nem mindenki bír azon gyakorlati ismeretekkel, melyek a lap szellemi,

anyagi igazgatására, szükségesekek. Nem akárom megbeszélni azon számos tapasztalatot, melyet mások és én mint szerkesztők, belmunkatársak és levelezők szereztünk, csak az interviewet akárom megbeszélni, mint a helyes módja a tudomásszerzésnek némelyek előtt újnak és idegenszerűnek tünik fel, pedig valójában olyan régi, mint a hírlapírás maga, csak mivel Angliában divik leginkább, mint egyáltalában a lap szerkesztés és tudósítás mestersége leginkább Angliában van kifejlődve, nyerte angolos nevét.

Interview (olvasd intörviu) angol szó és anynyit jelent, mint „összejövétel” — a hírlapírók életében: összejövetele egy híres embernek egy lap-tudósítóval azon célból, hogy a lap-tudósító tudomást szerezzen a lapnak illetve a nyilvánosságának kapacitás gondolkozásáról általában, vagy bizonyos napirenden lévő kérdésre nézve különösen.

A találkozás és beszélgetés a kettő közt teljesen formai, hacsak a meglátogatott nem tartja czélszerűnek a nyilvánosság képviselőjét különös barátságossága által megnyerni, különben is a lap tudósítói nem a maguk, hanem a lap nevében jönnek ép úgy mint a uit a megkérdezt, a mit mond nem a lap-tudósító számára, hanem a lapnak, illetve az a megett álló pártnak vagy a teljes nyilvánosságnak mond oly cseztavalt a nyilvánosságnak, mintha azt csak úgy kiabálná le az erkélyről a népeknek.

Az interviewnek helye leginkább csak akkor van, midőn oly viszonyok következtek be, melyek nagyban elütven a régiéktől, a lapok nincsenek tisztában, hogy mily eljárás fog a mérvadó

— mit kell tapasztalunk? Azok a telezített viperák — legalább színel — becsülésben részesülnek; azok a báránybőrbe bújó farkasok befolyának a közügyekbe, sőt vezérszerkezeteket is játszanak; — és nincs senki, a ki róluk az álarokot letépné, s azt mondaná: ti g a z e m b e r e k v a g y o t k. Valahányszor olyan Krausz Samuféle eset magát előadja, mindannyiszor az illető bukottak legközelebb álló pajtásaitól — mert hiszen más ember hogy ismerné őket?! — halljuk, hogy ők ezt meg amant már régen tudták! Bizony ezek a pajtások megérdemelnék, hogy az ipsekkel egyenlő sorsban részesüljenek!

De ne folytassuk utunkat. Eleget láttunk, hogy a társadalom bizonyos részét meg kelljen vetnünk. Amde most már legyen bátorságunk, hogy e megvételünk az illetőkkel érezzünk, — akkor az ár ellen uszunk, s a kik ezt teszik, azokról tudjuk, hogy közönségesen mi a sorsuk, ha történetesen földi javakkal nincsenek megáldva! Hogy mer az a becsületes szegényember, az a hitvány senki olyanokat megvetni, a kik köztszéletben állnak, a kiknek hogy óraláncuk, egy gyűrűjük többet ér, mint annak a becsületes szegény embernek összes holmija, beleszámítva évi jövedelmét is!

N e m e z i s .

Ráth Károly

képviselet úr választás előtt.

Vasárnap d. e. 1/2 11 órakor a számdra készen tartott emelvényre lépve a megjelentek feszült figyelmébe közt kezdte meg magyarázatát és érveiben gazdag beszédét, melynek kezdetén visszajáratást vett a legközelebbi országgyűlési tüzesszak munkálataira és felsorolt a megalkotott 74 törvény közül némely fontosabbakat, melyet szavazatával támogatott, valamint azok közül, melyeket ellenzett. Fejtette a közgazdasági helyzetet, melyet egy részről a jelen kormány kiegyezési politikája, más részről legtöbb téren kellő függetlenséget, célzatosságát és következetességet nélkülöző közgazdasági politikája teremtett s mely nagy mértékben kihatással van a súlyos pénzügyi helyzetre is. Kiemelte ugyan a közlekedési ügyek emelése érdekében tett törvénykezési intézkedéseket és újabb beruházásokat; de ugyezen, mint a földmívelés emelése és az ipar rendezése irányított elismerésre méltó kormánytörvényekben csekély kárpótlást lát az pénzügyi és gazdasági visszaesésért, melyet a jelen politikai regim eredményezett.

Kiindulva aztán a pénzügyminiszter exposéjából és az ott papíron szereplő deficitből, rectificálva az utóbbi azon összeggel, melyek a költség előirányzatban részint államjavarok eladásra, részint földtelermelésre és államadossági törlesztésekre címén figurálnak. Az ekként helyesbített hiány alig ekegyelőben azon 39.700.000 forint deficitnél, melyet az 1875-ki zárszámadások feltüntetnek; de ha tekintetbe vettük azon 33 millió forint jövedelmi szaporulatát is, melyet maga a pénzügyminiszter részint

új adónemek behozatala, részint a meglévő emelése, részint egyéb jövedelmek emelése ezimén — a vámrésztitűtől is ide érve — maga is 1875 óta konstans, és tekintettel az újabb kilitásba helyezett jelentékeny 6 1/2 millióra tett adóemelésekre, az 1881. évi deficitet belső jelentőségéről fogva aránytalanul nagyobbra teszi, mint azon 1874/5 évi hiányt, melynek elenyésztetése végett a fusió létesült, a mely fusió költségen is 5—6 év alatt az államadosságot évi terhét 73 millió frtól 103 millió frtra szoktette fel.

Felsorolván számokban is a kiegyezési politikának mindannyiszor sok milliónyi pénzügyi vívmányként odaállított tényleges eredményét, mely a vámjövedelem tekintetében — restitutió kivül — alig számbavehető összegben nyer kifejezést, és utalással azon roppant jövedelmi forrásokra, melyet a legtöbb más államban e vámok képeznek, mig a várn és keresek. politika önállóságának teljes hiánya Magyarországot gazdasági épügy, mint ipari tekintetben gyarmati függőségben tartja: áttér gr. Szapáry pénzügyminiszter sokat emlegetett funacionális megújójára. Azt hiszi, hogy pártja tulajonyó többségének véleményét is tolmácsolja, ha határozottan kimondja, miszerint a kormánytól való egyesítésről csupán némely tárgya bevitelét végezt, elvi alapok és az öt éven át ellenzett politikai irány megváltoztatása iránti kellő garanciák nélkül senki nem gondol és bár nem tartja annyira veszélyesnek a szélső bal terfoglalását, legnagyobb incosequentiát sőt politikai képtelenséget lát abban, ha a kormány és pártja megszüntetheti véli az okozatát az ok elhárítása nélkül, tehát ha más firma alatt folytatva ugyanazon politikát, az ezen politika következményét képező elégedetlenséget, s ez által ismét a szélsőségek terjedését feltartóztatná véli. A mi különben a függetlenségi párt szervezkedési erőmegfeszítéseit illeti, ő is tiszteltetl vesztetik ugyan ugyezen mint minden más politikai elv iránt, de nem fogadhatja el, hogy egyik meggyőződés bár mivel többet érne a másikkal és hogy bármely párt, mely komoly politikai ténnyező akar lenni a hazafias monopoliámtól saját elvei számára vindicálhatná, el is tekintve azon példátlan anomáliától, hogy az egyik ellenzéki árnyalat rendszeres hadat izen a másikkal és így egy részről a közösen ellenzett kormánypolitikát — mert a szélső bal közjogot illető néheny kérdések kivételével, minden más kérdésben a mérsékelt ellenzékkel szavazott — erősíti és állandósítja, más felől pedig elbűböltözött egyszóvaltalan pártalkulásokra kényszeríthet a közjogi alap közös megvédése. Szóla a maga részéről az országának egy pénzügyi, mint közgazdasági érdekeit kellőleg megóvhatónak tartja a fennálló közjogi alapon is, és ha ezen érdekek kellő megóvást nem nyertek, annak azon politika az oka, melyvel szemben ő is határozott ellenzéki állást foglal el, mig a szélső baloldal ha mindenél a közjogi alapot teszi felelőssé s abban keresi minden bajnak forrását, nem veszi észre, hogy ezzel tulajdonképen igazolja azon kormányt és azon pártot, melynek megbuktatására törekszik. Különbözik az ország kulturális fejlődésére és minden téren való reform törekvéseire nézve károsan kihatónak tartaná, ha újabbban a közvelemény érdeklődése és a productio erők közreműködése ezen életbevágó reformmunkáldások teréről eltereltenék és újból, mint 1875-ig, a jelszó s az ugyne-

vezett politikai „hitvallás” csak a közjogi alap védelme és támadása körül forogna.

Ezután áttér némely Pápa városát közvetlenül érdeklő kérdésekre, mint a milyen a pápa-keszthető hívás, a már biztosított tónak tekinthető budagyőri vasút kiépítése, továbbá a házalás ellátása a város területén, melyre nézve újabb feltérjesztés esetén a miniszteri engedélyt kieszközölhetni reményli, — az első ebbeli hatósági feltérjesztés csak post festa jutván tudomására.

A decentralizálódó királyi táblák székhelyeinek kijelöléséről ma ugyan még szó sincs az illetékes helyen, mindazáltal nem felesleges már most propagandát csinálni Pápa érdekében. Alig tartja azonban szükségesnek a polgárság előtt kellőleg jelezni azon neveltséges és számlomra méltó erőlködést, mely bizonyos oldalról a királyi tábla kérdését már jó előre korteszoldakra szeretné hozzászámálni. Ha ez a humburg kormánypartti színezetű, akkor megköszöni a kormány az affige gyauusitást, hogy ő is fontos igazságszolgáltatási reformnál nem az ország érdekeit tekinti, hanem a párt-jutalmakat osztogat; ha pedig a humburgnak ellenzéki kuttörása van, akkor ugyan szep megbecsülése ez a választópolgárok független gondolkodásának, melyre nem a politikai meggyőződés hanem csak valamely lokális érdek volna döntő befolyással. Mindenesre inti ez alkalomból is a választóközönséget, hogy ne hagyja magát a máris bukáló személyes indokú eskáládások által — majdnem egy ével a választások előtt — munkásságában és a polgári jó egyetértésben megzavartatni. Lesz erre elég alkalom és idő, — és akkor is politikai elvek, nem pedig éretlen személyes ambíciók és servilis hasonlóságok körül lesz helye az alkotmányos küzdelemnek. Nem a népboldogító, hanem a népbolondító (élénk derűltség és helyeslél) szókát ilyenkor és ily fegyverekkel titokban hadorkodva a polgárság jó egyetértését megzavarni.

Végül örömet és elismerést fejezi ki a két izraelita hitközség egyesítésére irányzott törekvések felett; az egyesülés legvalószínűsáiban fogja elenyaszolni, a némely oldalról felmerülő korrelens igazgatásokat, és győszersimint legjótékonyabb kihatással leendő Pápa városának általános kulturális és szociális fejlődésére.

Ráth ur után Pap János kir. tanácsos ur szolt, aztán pedig Brader ipartársulati elnök ur jelenté. d. u. 3 órakor a képviselő ur az ipargyűről értekezni fog.

Ezen értekezlet az ipartörvény és vásárgyűről közel 200 iparos előtt tartott meg. Este a képviselő ur a eszmadnár-társulat vendégje volt, hol őt a társulati elnök körülbelül 80 tag jelenlétebe látvözölte, követező nap a helybeli izr. orth. négy- és az állami polgári leányiskolát látogatta meg, kedden pedig a Somlyóra rándult ki, s vasárnapot buszusot vett.

Mi is Pap János kir. tanácsos ur véleményét osztjuk, hogy a választó polgárság a képviselő azon eddigi működéséért öszinte elismeréssel tartozik s képviseltetését jobb kezekbe nem tette le. Legközelebb alkalmunk lesz e jeles férfival bővebben foglalkozni. Circumspect.

Műveljük a népet!

IX.

A gondviselés jósága, az Isten napjának érlelő ereje, a földben létező öserő megadja évről évre az élet fenntartására szükséges anyagokat; pl. a gabonatermést. Bár némely évben kijut is a majdnem tönkre silányító elemi csapásokból, minő péld. a fagy, jég, stb. de azért ökszerti, józan gazdálkodás és az ilyen, csapások ellen rendelkezésünkre álló védelmi eszközök s módok felhasználása után mégis megmenekszünk az éhenhalás szomorú jütemégeitől.

Nem lehet tagadnunk, hogy még akkor is, midőn az Isten kegyes gondoskodása, a megadott bő termés föltlen mentek vagyunk a nyomor és éhség kegyetlen körmeitől: még akkor is igen serges esélyeknek vagyunk kitéve, a mik által ily körmök közel juthatunk. Ezek közül csak a legnagyobbakat s leggyakrabban előfordulókat említem meg, melynek hallatára a gazda „Ments Isten” — „Isten örözen!” — féle sohajokot rebeg ajkán, mert egy perc, egy óra alatt egész évi izadságos fáradalmainak sikerét, szorgalmának jutalmát képes elhanyagolni, hamuvá s pórkölt szalmadarabokká torzítani; ez: a falukon nyáron oly gyakran előforduló tüzesetek.

Elmondhatnák a gyakori tüzesetek okait, de meg vagyunk győződve arról, hogy olvasniuk előtt eléggé tudva vannak ezek s a lapokban is gyakran elősoroltattak, egyedül arra szorítottunk tehát jelen — e themának szentelt — cziklunkban, hogy minél melegebben ajánljuk figyelemmel azon módokat, melyekkel ily nagy és nem ritkán elviselhetetlen csapás ellen magunkat fölpánézclozhatjuk. Legbiztosabb mód a tűz előli védelemre a

személyiség követni, lévén a körülmények állása olyan, hogy nem volt komoly ok, illetve alkalom nyilatkozni, azt megadja aztán az interview; továbbá, midőn bizonyos eseményekre nézve a kapacitás programja szándékosan hallgat vagy homályos. Ezen felsoroltakon kívül míg számos esete illetve oka van az interviewnek.

Magából a lapok viszonyából a vezérfrakcióhoz folyik, hogy legtöbb esetben ellentétes pártú illetve véleményű lap részéről szokott az interview kerestetni, mert a viszonyban lévők többé kevésbé informálják vagy pedig ha nincsenek informálva, várnak.

Innen van, hogy az ilyen nyilvánosság számára tartott beszélgetésről tudósítás rendszerint ellenséges indulatú tanusdokki.

Mindazonáltal számító férfiak nem vetik meg az alkalmat az interviewra, mert általa nyílik alkalom eszméiket terjeszteni, vagy ha napirenden nincsenek, azokat szövegnyegre hozni, az ellenfelet szintén nyilatkozatra indítani, a nyilvánosság hangulatát saját eszméire nézve kitűnő, vagy ellenfeleit téntra vezetni.

Mi az interview megszerzésének módját illeti, az rendszerint a következő: A lapszerkesztésőgé táviratilag megkeresi az illető államfőket, hajlandó volna-e ezen vagy azon főrít (rendsze levelezőt vagy kiküldöttöt) ezen vagy azon tárgyra nézve hol és mikor beszélgetésre elfogadni.

Gyakran maga a levelező keresi meg őt külön felszólítás nélkül.

A megkeresett vagy megtagadja, vagy írásban kéri a kérdőpontokat, amelyek közül tőlől annyit, a hiányra meg nem felelni jobbnak tartja, vagy írásban adja a feleletet, vagy főképen látogatásban fogadja a lap küldöttét.

A lapudósító vagy még jelenléteben jegyzi fel választait, vagy otthon írja le emlékeztetőül.

Tudósításában kiméletlenül sújta mindazt, nem tekintve a kapacitás korát és társadalmi állását, vannak-e neki érdemei vagy nem is — mi meggyőződésével ellenkezik, mert a hírlapiró egyedüli capacitása — a meggyőződése vagyis a mit mérlegelés után igaznak, valónak talál, nines itt tekintet korra, érdemekre, tudományra ez mind tételhet, neki egyedül zsinórmentés csak a meggyőződése. Ha a hírlapudósító subordinátó szerint itélné az embereket és eszelekvényeket a Bach regiment most is nyakukon volna.

Mindazonáltal tartozik a hírlapiró megtartani az illetet az irodalomban és bele nem vonni a polemikába oly magán eszlekményeket, melyek a személy vagy helyzet illusztrálásához nem szükségesek, de szükség esetén ezek sem képezhetnek kivételt, a mennyiben az illem sértése nélkül felhozhatók.

De épen azért, mert az újságiró ily közel korlátlan szabadsággal bír, köblessége szembeötlőleg kiemelni mind saját kérdéseit, mind az azokra adott feleleteket, hogy a közönség megtudhassa, helyesek e következtetései vagy nem; tévedni emberi dolog, azért a közönség szereti, ha maga van azon helyzetben, hogy ilhessen.

Végre feleltem, hogy számos ily találkozás, melyeket a lapokban olvasunk vagy teljesen valótlann, nem azon czélból felhozva, hogy a közönséget ámsítsák, hanem hogy az illetőt nyilatkozatra bírják; ugyan ezen czélból valóban történt beszélgetést elferdítenek, vagy pedig a meginterviewolt, ha látja, hogy helytelen mondot, eltagadja vagy egészen, hogy azt mondta volna, vagy pedig azt állítja, hogy rosszul értetett meg.

Volt alkalmam ezt is tapasztalni.

Személyi hírek. A hét folytán városunknak több nevezetese vendége volt. Városunk képviselője, Ráth Károly ur kedves nevével szombaton délután érkezett meg, s Weita József polgármester, Bráder Sámuel iparegyleti elnök, Lövy Mór stb. urak által lett fogadva. A griffen szállt meg. Vasárnap d. e. 10^{1/2} órakor tartotta beszámoló beszédjét a város ház udvarán. Délután a helybeli kortárs-egylet kiállítását tekintette meg. Hétfőn a helybeli izr. orth. népiskolákat s a polgári leányiskolát látogatta meg. — Városunkn az idők továbbá Pap Gábor dunántúli ref. szuperintendens, Lukácsy min. biztos és Kőrödi Péter, a „Légeny bolondja” című népszimű szerzője.

Városunk előjárása fellebbezést adott be a közigazgatási bizottság azon határozata ellen, melylyel ellene az adóbehajtás körüli mulasztásért a felelősséget kimondta. Ezen határozatot azonban a min. kir. pénzügyminiszterium okt. 5-én 65337. sz. a kelt rendeletével jóváhagyta. Nehogy azonban fellebbezéstől elvonassék az alkalom arra, hogy az ezen határozattól kifolyólag rájok neheztelő költségek viselésétől magukat megóvassák, a mulasztás helyrehozásával ezen rendelet tartalmának közlésétől számított 30 napi határidő megadandó. Ha ezen idő alatt a hátramaradást helyre nem hozzák, a k. adófelügyelőnek köteletségében álland a közadók sikeresebb behajtása végett a mulasztók terhére állani adóvégrehajtók azzal kiküldeni.

Meghívás. A Pápa városi és vidéki tanítóegylet f. évi október hó 29-én tartja az évi üzi közgyűlést, melyre az egyesület t. tagjait s tan- és nevelőség barátjait tisztelettel meghívom. A közgyűlés a pápai polgári leányiskola helyiségében lesz megtartva s d. e. 10 órakor veszi kezdetét. Tárgysorozat: 1.) Elnöki jelentés a pünkösdi és szent István napi végrehajtó bizottsági gyűlésnek határozatairól s egyéb ügyekről. 2.) Tulipán János tagtárs értekezése. 3.) Bánfi János elnök felolvasása az ifjúsági és népkönyvtárakról. 4.) Az iskolai és népkönyvtárak terjesztése ügyében kiküldött bizottság jelentése a pályázat eredményéről. 5.) Folyó ügyek s indítványok. A kik az iskolai és népkönyvtárak terjesztése körül kifejtett tevékenységre kitűzött pályadíjakat elnyerni óhajtják, azok legyenne szivesek erre vonatkozó átiratukat az iskolaszéki elnök vagy lelkész bizonyítványának hozzácsatolása mellett legkésőbb f. é. okt. hó 25-ig hozzan bekiindeni. Netalán indítványok is a közgyűlés előtt velem közlendők lesznek. Kelt Pápa, 1880. okt. 10-én Bánfi János, egyesületi elnök.

Egy autorozót szoba — ha csak lehetséges előszóval vagy mellette levő kis kamrával — kerestetik egy magányos hölgy számára a belvárosban. Szives ajánlatok az utca, a házszám stb. megjelölésével lapunk kiadóhivatáshoz intézendők.

Tisztelet dolgozóitársainkat, a cserelapok t. kiadót stb. ismételve kérjük, sziveskedjenek mindenem postai küldeményeiket a lapok kiadó hivatáshoz címezni, nehogy valamiben fenakadás történjenk.

Mint örömmel értesülünk, a „Pápa és vidéki takarékpénztár” a Krausz Samu-féle katasztrófa által nem lett megingatva, mert a hamisított egész vagyonra az intézet részére le van foglalva s teljese fedezt az az összeget, a melylyel a takaréktár engorozta van.

Figyelmeztetjük t. olvasóinkat a magyar nyugati vasut októ. 15-étől érvényes s lapunk mai számában közzétett új menetrendjére.

Az idét szüret egy a Kis- és Nagyhegyen, valamint az uri dombon is zajtalanul folyt le. Az eredmény semmi tekintetben sem elégti ki.

Beküldetem. Tisztelet szerkesztő ur! Figyelmeztetve lettem a „Pápai Lapok” utóbbi számának egyik hírére, melyben engem holmi herostoratosi dicsőségűhajtással vádolnak, mivel az ön lapjának „Meg vagyunk löve” című vezércikkében azt állítottam, hogy a Krausz Samu és a Noszlopi-örökösök között fenforogott differencia békés uton egyenlítették ki, a mint hogy ezt egy helybeli lap jelz. — Megvallom, hogy én a „Pápai Lapok” egyik leglustább olvasója vagyok, miért? az nem tartozik ide. Azt a Krausz-Noszlopi-féle ügyről szóló közleményt sem láttam és csak akkor esett tudtomra, mikor a Krausz-féle katasztrófa már megtörtént, — s mivel beállított cikkem keretében, hát bele is szőttem. Persze azt nem tudtam, hogy a „Pápai Lapok” olyan „noli me tangere”-féle valami, a mit a jeleztem módon sem szabad említeni. De mikor ezt az utóbbi hírt olvastam, egy kissé utána jártam a dolgoknak, hogy hát mégis minden áll az ön herostoratosi dicsőségem? Ugy aztán megtudtam, hogy kiadó, szerkesztő, expeditor stb. egy személyben tudam megérteni azt, hogy annak a szerkesztő-kiadónak, ki a nyitlertért ráj közlési díjat „elvezsi, elkönyvelti és zsebre teszi, miként ne lehessen tudomása arról, hogy az a „nyitlert” mit tartalmaz? — Én különben is nem ezáltalból említettem az egy helybeli lapot, mert ismételve mondom, hogy vele édes-keveset foglalkozom, tehát semmi okom rá, hogy a Krausz-Noszlopi-féle ügyre így vagy amúgy összekötésbe hozzam. Maradtam stb. „Nem ezis.” (Valóban resteljük,

hogy t. lapjaink ezikközön szóban levő kitételét olyannyira félreértette s zokon vette. A bizonyítványt mi is kiállíthatjuk, hogy ezikközön nem akart ezélni, amint hogy őt áltályn vége semmiféle mellékezők nem vezették. — Ami pedig t. lapjaink valunk való foglalkozását illeti, elhíheti, hogy nem tartjuk valami nagy megtsziteltesnek, s így nem bánjuk, ha valink akár sohasem is foglalkozik. Szerk.)

A dunántúli reform. egyházkerület utolsó közgyűlése elhatározta, hogy a helybeli collegium 7-ik és 8-ik osztálya a gymnasiummal egyesítssék, úgy hogy a jelen iskoláévűl fogva már az egész gymnasiium egy igazgató alatt fog állni.

Angol elismerés magyar ember számára. — A magyar tenger, a Balaton átúsásának emlékére Szekrényssy Kálmán egy rendkívüli finoman dolgozott, szinaranyból kalapácsolt, nagyrékűt díszmüvet kapott a londoni vízi-sport-klubtól. Mi magyarok még csak nem is gondolunk arra, hogy valami csekély emlékek megtsziteljük Szekrényssy urat, ki csakugyan a magyarságnak díszére és becsületére vált. Ekkor sorban a balaton-füredi furdőigazgatóság van hivata elismerésért íranta kifejezni, mint nemzet feladat saját kitűnő embereinket megbecsülnünk. — V. m. —

Nyilvános köszönet. A pozsonyi akadémiai „Társas-Kör” jegyzőkönyvileg köszönetét fejezi ki a „Magyar Vidék” tek. szerkesztőségének azon sziveségeért, melyet — a kör kérelme folytán — becses lapjának a kör részére írval megküldésével tanúsított. Kelt Pozsonyban, 1880. október 11. Az akadémiai „Társas-Kör” nevében: *Patthy Miklós* elnök. *Vicsz Ferenc*, *Marinczer Antal*.

Kik lehetnek tanfelügyelők? Az idevonatkozó törvény szerint azok, kik maguknak az oktatás és iskoláigazgatás terén érdemeket szereztek, — mások szerint pedig azok, kik négy gymnasiium osztályt végezve mint dijakok, inokok stb lézengenek s a térer a legfelsőbb fokot, kataszter pótbeosztott tagot érik el. Ismerünk tanfelügyelőket, kik szeszgyárosok, buktói szolgabírák és országos képviselők stb. stb. voltak, most ezeknek díszes sora valami Kovács Béla volt inok és kat. pótbeosztott uval ki lett egészítve, ki Szatmármegye tanfelügyelőjévé nevezetett ki. Nehogy azonban igazságtalanok legyünk, hát felmentjük, hogy ennek az uri embernek egy nagy érdeme van: ő a szatmármegyei főispán nejeknek unokaöccse. — De mint a lapokban olvassuk, a szatmármegyei tanfőnök Nagyásza ezen érdemét nem akarta respektálni, hanem az országgyűléshez fog folyamodni, hogy a kinevezés megsemmisítssék. Im, nagy fába vágja fejszéjét a szatmári tanfőnök; neki tudnia kellene, hogy a 300 firtos falusi néptanítótól kívánunk kvalifikációt, — a 2000 firtos Nagyászának pedig elég, ha úgy ahogy vonalozni és írni tud; mert tény, hogy a kinek az Isten bivatalt ad, a szükséges észl ráadásul kapja.

A hires francia operett szerző, Offenbach Jakab a múlt héten meghalt.

Furfangos kópé volt az a parasztember, kitől egy helybeli polgár kedden krumplit vett, s ki a husz zsákot így vitte le a pinczébe, hogy mindeneyiket 40—50 darab krumplival megmóltotta, a melynyiben minden zsákban egy kis magvak volt tartott meg s dobott a koszra. Amde turpisságt észrevettek s büntetésül egy forintot huztak le neki a krumpli árából.

„Ország Világ.” Raumann Frigyes díszes kiadásában új évfolyamot kezd az „Ország-Világ.” Eddig sokan azért panaszkodtak, hogy magyar képes folyóiratunk nem versenyezhetne a külföldiekkel. Az „Ország-Világ” megmutatja, hogy lehet versenyezni. Első füzet mellett gyönyörű szép mellékletet hoz fényképmagyarázat: II. Rákóczy Ferencz elfogatását. Ugyanezen vállalatból megjelent a II. füzet is. A képeken meglátszik ugyan, hogy új metsző intézetből kerültek ki, de pótolja a kis hiányt, — mert azért a képek jók — a vonzó és érdekes tartalom, aztán pedig reméljük, hogy ha majd a kiadó tül lesz az első néhezéseken, akkor aztán másképp lesz. Tartalom: Szabó Pély uram esete. (Történelmi novella egy krónikás által részlete után) P. Szathmári Károlytól. Régi dolgok Hóke Lajostól. Kirándulás a magyarság K. T. K. A. dudarfalvi pap. (Rajz) Petelei Istvántól. Tahiti (Első közlemény) — I. R. Látogatás Berzenyind 1823-ban Derék papok. (Adalok Virág Benedek életéhez.) Dr. Onoplyótl. Zichy Mihály és tanítványai. (Két képpel) Dr. Prém Józseftől. Petőfi Sándor (A „Hónvéd” című költeménynek történetéhez.) Majláth Bélától. A magyar színes-világól E. O. Ujabb dalimból. (Költemények.) Komcsy Józseftől. Menyasszony. Regény. Beöthy Lászlótl. Egy genialis konyhamester. Kemény Kálmántól. A kellenmetlen találkozás. (Képpel) A vén ezüzdny. Játsszadó hiána-ebekek. Paloznak. Irodalom. Zene. (h. j.) Színház. (f. j. h.) Közpömvilészet. (dr. p. j.) Divat Charlettótl. Peccsét és ezimertár. (Th.-y.) Képtalan. Sakk. Sakk-talány. Számrejtvény. Bot-talány. Tanügy. Társulatók és egyletek. Muzika A 2. füzet talányainak megfejtési. Képek. Kellenmetlen találkozás. (Szemlé M. eredeti rajza.) A vén ezüzdny. (Szemlé M. eredeti rajza.) Paloznak a Balaton partján. (Eredeti metszet Schwartze B-től Játsszadó hiána-ebekek. (Raumann fametsző műintézet-

ből.) Zichy Mihály (arckép.) Miss Mary (arckép.) Kassai borkiállítás.

Nyitlertér. 2)

Válasz a „Hon” rágalmazásaira.

Barátaimtól hallom, hogy a „Hon” egyik oktoberi számában valami Békéfy kicsinylőleg írval le *Édesb Károly* barátom beszámoló ünnepéről; többi közt engem is előhoz, azt állítván rólam: *hogy ismer s hogy én vagyok az, ki a legutóbbi nagy kivételválasztáskor 5000 forinttal csesztegettettem meg.* — Fölemlt körül jelentem ki, hogy ez a lagaljasabb rágalom. Illető *huzadik*, hogy ismer, mert mostani ordításán kívül soha semmi tudomást nem volt silány lételeéről. *És huzadik*, ritábul mint a leghitványabb ezüzdny, ha megvesztegetésről nem brekegni, ama misámákkal lét posvány fenekéről, hol a társadalom rágalmazó személt tegezőnek.

A mit nálunk nem tud senki, esodólam: miként tudhatja azt olyan ember, mint a „Hon” obscurus s rossz lelkű tudósítója, ki engem sohasem ismert, kivel semmiféle összekötésben nem voltam s nem is vagyok, s bizonyára nem is levendé soha. Ki engem ismer — pedig hála Istennek ezek száma igen nagy — s tudja jelenemét s multomat, melynek keretében ott ragyog 48-ik éri hónap én ítem is, s melyre mindig megnyugtató tudattal tekintek vissza; az elveti a „Hon” rágalmazását s tudósítóját olyannak tekinteni, mint ki a mostani corruptió undok moeszárában híván meg, hogy mihaszna életét fenntartsa mások lealacsonyításával akarja a kenyer ostromlótól figyelmét magára vonni, s bitang életét továbbra is fenntartani s kényelmes biztonságba helyezni. — Ez cseszny rágalmat előbb egy, még tanári vesző által álló pállótszájú kolyók vette föl, akivel már leszámoltam (mert valaíra való ember ily nálunk szerepe nem vállalkozik) s ime most egy nála magasra esik nekem — hihetőleg az előbbihez hasonló rangu — általam akarván talni a magyarsá emelkedni; de lerugom őt mint a fergel, mely a csesznyárra mászott.

Ugyan lássuk hát, kinek állót volna érdekében engem megvesztegetni? Csakis két eljontellennek: Bíró Vincze s báró Úchtricz uraknak, másnak senkinek. Már pedig első sokkal szegényebb ember, hogyszem 5000 forintot könyvelmüleg effécserejlen; de sokkal erősebb hazafi is, mint sem hogy ily beestelen eszközöz nyuljon, mert így ügyben az adó és előladó egyíránt a beestelenség bűnébe esnek, éppen úgy, mint a zivány, ki a rablót prédán ostromlódik, s előbb utóbb egyé a sikkal összevész. — Nem marad hát hátra, mint báró Úchtricz ur. Am hát nyilatkozzék a báró ur! Ha ön engem megvesztegetett, vagy csak egy nyomorult krajczárral is, ép oly beestelen s alávaló lenne mint én; minthogy pedig ezt nem térhöz, *helt szellőni, helt felelni*, vagy csak saját beestelése érdekében is. Ön báró ur jól tudja, hogy mi, ámbar képviselőek voltunk, mégis egymással sem körvetve sem közvetlenül nem beszégettünk, mert politikailag mindig ellenfele voltam s leszek is meg élék, ha csak pártunkhoz nem áll, s akár hol járól a világot, ott lesznek, ha tehetem, hogy megdöntsem, erre különös kedvem van. Jól tudja miért. Ezzel egymásnak tartozunk. — Tehát rukköljön elő nem miattam, hanem saját maga végett, hogy: mennyit kaptam én Ontól, vagy akarmelyik kertesétől? *Ést meg kell tennie!* Mert ha mandatumomat elrabolta is — koszarvára hasznalom a kifejezést — beesteltemet mégsem kivánhatja.

Czikkőri eszélytelen hevében a kormánypartnak akarván használni, azt is compromittálta. Mert a megvesztegetést csupán ez gyakorolhatta, ha gyakorolta — mint ön állítja — valaki; nem pedig a különféle ellenzéki árnyalatok, melyek nem pénzben, hanem a tiszta becsület s hazafias meggyőződésen szervezkedvén, a megvesztegetés gyulázatos eszközehez még eddig sohasem nyultak. Nekünk nincs pénzünk, Önöknek van. Tehát a megvesztegető, ha jól valaki, az bizonyára nem az ellenzéki került ki. Im, mily tere ragadta Ön eskő heve!... Hát szőljön a kormánypart is! Mi a bizalmat nem megvásárolni, hanem megérdemelni törekszünk; ebben különbözünk mi más haspártoktól és ebben rejlik — értes meg jól — a mi jövő diadalmunk erkölcsi záloga és Önök bukása. Czikkőri tehát buta elragadtatásban saját fészkét ündorfija el, s használni akarván pártjának, azt eszelen ordítást által inkább compromittálta, s méltán megkaphatja tőle a fogadtalan prócator fizetését! — Ha tehát sem *Bíró Vincze*, sem báró *Úchtricz* urak, sem a kormánypart által nem vesztegettettem meg; ugyan még ki állal? Kérdem az egész világot: hol az a gavallér, aki b. Úchtriczért nem ötezer forintot, hanem csak 5 krajczárt is reszkirozott volna? Nem a megvesztegetés csak az ő érdekében és senki másért nem történhetett. Ezt a gavallért sem *Vesprém*, sem *Ugod* kerülete nem ismeri. Olyan boldog nincs, nem lehet a világon, aki a báró urért, csupán azért, hogy követ lehessen, s a semmit-

*) Az ezen rovall alatt megjelenő közlemények a szerkesztő nem vállal felelősséget.

terében kéjelegjen, ötezer forintot merne resz-közöni.

De aztán képviselői állás három éven át többet jövedelmez ötezer forintnál, miért adtam volna hát én a nagyobb összeget a kisebbséért, nem is számítva az erkölcsi tőkét? Czikkirő még az egy-szer-egyet sem tudja, hogyan tudhatná hát az er-kölcsi argumentumokat?!

Ha én megvesztegettettem, magyarázza meg czikkirő: miként történhetett az, hogy pártomat a szélsőbali *Bivó Vízce* annak adtam át? Ha az árulás gyalázatos díját felvettem volna, akkor b. Cziczicnek adom át emberimet, nem pedig a szélső balnak, mert minden áron a kormánypártnak meg-határozás voltam. Már most feltéve, hogy én a kormánypárt által megvesztegettettem, nem volnék-e a legalább való ember a világon, azért mert egy-rezt eladtam magam, másrészt pedig mégis a kor-mánypárti b. Cziczic ellen dolgoztam? Mert mindenki tudja, hogy a báró ur ellen egész lelkesből küzdöttem, mit nem merem volna tenni, ha tőle, vagy bárkitől a Judásdíj felvettem volna. Mert ily módon kétszeres áruló leendtettem: elárul-tam volna pártomat s el, állítólag megvesztegetőt-met is; már pedig ez oly lélektani lehetetlenség, vagy legalább oly gonoszság volna, mely bizonyára unumquemque állana a világon. Ha ön nem hisz az erkölcsben. — ha himne nem itt volna oly gazságo-kat össze — ezeket persze hiába magyarázom akkor, de viszont hiába is pöffeszkedik s fújja föl hűtét okor nagyságra, mert önnek helyzetében az okor csak okor marad ha Bécsbe hajtjék is, ott pedig nem érvelni szokás vele, hanem — levágni.

De felhívom Isten és világ előtt kedves vá-lasztóimat is, hogy hát vessenek valamit szememre, ha tudnak. Töljenek el irgalom nélkül! De nem tudnak. Egy-két obnek uralása még nem hallatszik az égbe. Egy-két dögön tengődő holló kirogása még nem félemlíti a világot! Ti kedves vá-lasztók, még most is csüngtök rajtam, mint gyer-mek szerető anyja kebelén, a ti szeretetek fölme-lengeti az én keblemet is, érzem, tudom annak dobbanását, tudjátok jól, hogy becsületben, a ti éredekéért, mint szinte a nép gyermeke, küzdve öszülttem meg, hogy végleheletig a ti sorsotok van szívenem, hogy gyötör agálylival várom, mint hal-dokó anya a ti megváltástokat, hirdetvén nemcsak az evangélium, hanem a haza szent szabadságát is, és küzdve éjjel nappal, jó és balsorsban a ti ér-dekeitekért: Mondjátok meg hát a Mindenható Isten-re kérlek: Mikor voltam én hozzátok hűtelen? Az én véremet, csontomat, velőmet elárulni? Nem-zen inkább ezerszer meghalni!... A gyalázat állal akarunk szívetekről letépni, hogy a közlegő választásokor, becsületem munkától kerges kezeiteket mint meggyalázott, meg ne szoríthassam. Ez a szándékjok. A pástort szeretnétek megölni, hogy aztán a pástortalan népet a vágóhídra hajtják! De öröködni!

Mikor valaki olyanokat ir, mint én különféle lapokban a választás előtt és után is, az nem lehet áruló. A „Közvélemény” 1878. aug. 14-ki szá-mában ezeket írom: „A választás színhelyén az a hír is szárnyra kelt, a min különben az események esdulatosa logikájának fogya ép nem csudálkoz-hatni, mintha én tudja Isten mennyi ezert kaptam volna azért, ha visszalépek. Nos hát én felhívom tanúbizonyiságu az az egész kerek világot: szálljon velem szembe, s bizonyítsa be: hol és ki az a fiókó a ki a mameluk pártból az egész választási mozgalmak alatt vagy csak beszélt is, annál inkább pedig tanácskozott volna velem egy gyalázatos árulás fölött? Lépj ki a pokolból te ördög és szólj ha tudsz! Mondd meg, ki vesztegetett meg? hol? mikor? s mennyivel? szőlj! azután átkozd meg magad és halj meg! A tiszta becsület undorral fordul el ily gyalázatosásgoktól. Némely embernek telke, miután ugy van dresszírozva, mint a kutya a korbáccsal, föl nem foghatja, hogyan lehet valaki oly durva, hogy nem hagyja magát megvesztegetni. Mert a megvesztegetés gyalázatos kenyerén nőttek föl.” stb.

Kell még valami domine frater? Itt van Az ugodi és palotai négygyülekeket én hittam össze a különféle politikai árnyalatok kíván-malmára, hol pár ezer választó az általam szerkesz-tett „Nyilt levelet b. Cziczicé urhoz” egyhangulag elfogadta. Ezen „Nyilt levélben”-ben többi közt ez mondatik: („Függetlenség” 1880. márt. 5.) „Ennél fogva elítéljük önt (Cziczicet) a haza előtt s bizal-munkra többé nem tartjuk méltónak minden párt kül-sébség nélkül. . . . legyen lovasias tehát az ugodi kerület iránt is, s tegye le mandatumát, melyre egyáltalán sohasem volt méltó, most pedig annál ke-velebb” stb. Vajjon így beszél-e egy áruló olyan-nal szemközt a kitől vagy ki által megveszteget-tetett?

Ugyancsak hason szellemű felhívást intéztem „Ugod kerület választó polgáraihoz” — amint azt az egész vidék tudja, következőleg consequens ma-radalm önmagamhoz s pártomhoz. Bizony a „Hon” sajtók fogott szerencsétlen levelezőjével, s jól tenné, ha ilyen irodalmi kapezabetyárokat, — kik solid ta-

udomány helyett mások becsületének sértegetésével tartják fön haszontalan életüket, mint a holló a dögön, — pokolba verné a hova valók is, hol a kö-zös fogesikorgatásban nem tűnnek ugy föl undok lel-kületek.

Aljas rágalmazónak végeztedül még csak azt jeteretem ki, a mit a „Pápai Lapok” 1878. aug. 25-ki számában hosszabban megírtam hogy: „Mindenkinek egyszermindenkorra kijelentem, hogy ha valaki a legeszkélyebb szót, teltet, vagy iratoz-kát tud felhozni, mely az ugodi választást illetleg, ellenem a legeszkélyebb bizonyító erővel bírna: annak rendelkezése ad bocsátom magyonom, becsületem, s életem. De viszont ily nagy ávért nekem is jopom lesz állítani, hogy ha valaki, legyen az bárki is a világon, még tovább is gyalázatos s alaváló lelki-séggel becsüvelni, gyanúsítani s ellenem egyet-nást költetni, tehát az igazsággal ellenkezőt állítani meré-szelle: azt az egész világ előtt alaváló rágalmazó-nak s közönséges gaszemberek fogom kinyilvánítani s mint ilyennel elbáná.”

Verstáden Herr von Békeffi? Ha tehát én vagyok a bűnös, hadd bűnhődjem s legyen én a beostelen, ha pedig szégyenteljes, s minden becsületet embert elundorító állítását nem tudja bebizonyítani, a minthogy nem is tudja, ha mindjárt a pokol valamennyi ördögével szövetekezik is: akkor főnebb idézett címet önmek homlokára sítom, s a beostelenséggel tizes vasával megjelölöm, hogy ország-világ lássa a rágalmazó díjat, s meneküljön a társadalom ily szellemi szörnyétől. A többi majd elvégezzük máskép s más után. Ugod, 1880. oktober 14.

Lukácsék János.

Minden különös tudósítás helyett: Lang Sarolta Pollák Ignáz jegyesek Sárvár. Pápa.

Táncztanítási jelentés. Alulírott tisztelettel ajánlva magát a n. é. közön-ségnek, nevezetesen gyermekek s felnőttek táncművészetben való alapos oktatásra. Tisztelettel megjegyzem, hogy nálam a táncztanítás minden divatban levő bel-és külföldi tánczemekre kiterjed, melyek al-pos módszerem nyomán könnyen betanulhatók. Táncztanítási díj havonként 2 ft. A n. é. közönség pártfogását kéri tisztelettel Reiner Illés, gyakorló tánczmester és fényképész.

Táncztanítási órák: Sütő-ház Barátunk sarkán: 5-6 6 éveseknek, 6-7 tanulóknak. Keltz-féle házában: 7-8 közönségnek, 8-9 zártórák.

Nyilatkozat. Alulírott tisztelettel vagyok bátor tudatni a mélyen tisztelt városi közönséggel, miszerint Pápaú tartózkodásom ideje alatt leányaimat t. ez. Reiner Illés pápai táncművész tanítván, ki is rövid idő alatt annyira kiképezte a táncz-

művészetre, hogy nevezett leányaim kitűnő művészi tánczeiről bár hol, s bár mely nagy városokban is felléphetnek.

Pápaú 1880. évi okt. 4.

tisztelettel N. N.

M ó z e s J a k a b.

VASUTI MENETREND.

Table with train routes and schedules: Páparól Kis-Czell felé, Győr felé, Pápara Kis-Czellből, Győről, Szombathelyről, Sopron felé, Sopron, Győr, Budapest.

Gabon a-árak.

Table with grain prices: PÁPA: 100 kgr. vagys métermázsánként. Buzsa, Rozs, Árpa, Zab, Tengeri, Burgonya, Széna, Zsup.

ÜZENETEK. Dr. L. J. Gyrtt. Közszónkjak. A correcturával — mint már egyszer megis írtuk — nem bánhatunk el másképen. N. T. Az ósi dalok beváltak. Z. Gy. Srsf. — St. F. Kssa; — Acutus Vszprn. s többi t. munkatársainkat kérjük . . . mezojganak!

Hirdetések

e lapok kiadóhivatalában vétetnek föl.

Az „Ifjusági és népkönyvtár”

III. füzet „MUNKA és JUTALOM” megjelent és kapható Nobel Armin könyvkereske-désében Pápaú.

ÖNKÉNTES VÉGELADÁS. Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, miszerint üzletem beszünetése céljából, raktáromban lévő összes divat-, vászon- és rövidáru-czikkeket 20% gyári áron alól árusítom el!! Ily rendkívüli olcsó bevásárlási alkalmat nyujtva, kérem a n. é. közönség minél számosabb látogatását. Az üzlet árucikkkel együtt — megegyezés folytán — szintén bármikor átvehető. Pápaú, 1880. szept. hó. Kiváló tisztelettel BERMÜLLER GYULA divatkereskedő.

Önkéntes végeladás!!

Önkéntes végeladás!!

Életet

EGÉSZSÉGET

ismét visszanerni!
Legújabb gyógytudósítás
1880. július 9-éről.

Leghatásosabb gyógyszer a gyomorbeteg-
geknek
ugyszinte
verszegények és gyengéknek.

HOFF JÁNOS urnak

es. kir. udvari szállító, a legelső európai uralkodók
udvari szállítója, es. kir. tanácsos, a koronás
arany érdemkereszt tulajdonosa, magis porosz és
német rendök lovagja.

Bécs, Stadt, Graben, Bräunerstrasse 8. sz.
Ez ideig verszegényekben szenvedett helyem
csakis önmök kibővített egészségének helyreállítását
és virágzó arczánál is csak az ön malta-kivonat
által nyerte vissza, mi engem arra kórtelt, hogy
az ön malta-kivonata gyógyszeremént
személyes gyógykezelésben
is Oly nagy volt, hogy meggyógyultam.
Voltam képes, az ön malta-kivonata gyógyosóinak
kezelésük általán az ön egészségnek helyreállítását.
Kérlek 50 palack malta-kivonata gyógyszer, 2 1/2
kilo malta-chocoládát és 10 zacskó malta-cukorkát.
Luckenwalde, 1880. július 9.

Kumpe Sarolta assz.

Hivatatos gyógytudósítás.

Es. kir. tábororvos-igazgatója srb. Soblesváj.
A Hoff János-féle malta-kivonata gyógyszer minden
betegségekben a legjobb talajlat, és erősítő italnak
bizonyult, különösen altesti bajok, sárgaság, hurutok
növe, mekkáiban a gyors lehozatal, ködés után is.
Pirz v. Gayerfeld
Dr. Mayer,
ezredorvos.

Kapható: Bermiller Alajosnál Pápián.

Nehézkört (nyavalytörést, epi-
lepsiát), görcsöket a
legrövidebb idő alatt gyógyítok level
utján is egy általam eredményesnek tal-
pasztalt eljárás szerint, még ha érintett
betegségek a leghevesebbek és legroha-
mosabbak is. — **Dr. Helmsen orvostudor**
Berlinben N. W.; Louisenstrasse 32. sz. a. — Már százak meg lettek gyó-
gyítva!

Ingyen
20 frt. bevásárlás után
1 7/8 színes abrosz.

Ily feltűnő olcsóság még nem létezett mint
Székesfehérvárott a „Prófétához“
cizmett tulajdonosánál.

Ingyen
40 frt. bevásárlás után
1 szőrszövet-ruha.

Kabel Sürgöny Telegramm.

Rögtönzve tudósítom a n. é. közönséget, hogy az előrehaladt időny végett nyári kelmék és más egyéb cikkek feltűnő olcsón

CSŐD-beclésen aluli

árak végleges gyors eladásával lettem szírszé **P. E.** gyáros által megbizva, kívül szerződésen akként egyező, hogy tengerentuli szállítmányát legfeljebb 40 nap alatt okvetlen elárusítani feladatommá teszem, tehát itt a jó alkalom, hogy a világi hirmézet szert tett „Prófétához“ ezim tulajdonosához SZÉKESFEHÉRVÁRRA folyamodjék a n. érd. közönség, bárki is a legkevesebb pénzért bevásárlását feltűnő olcsón fedezheti, ne késsék tehát senki e sorok áttekintése után azonnal megbízásait eszközölni, mert ily csodálatos olcsóság a XIX-ik században nem fog ismét kínálkozni, daczára, hogy a készlet óriási, a tömeges megbízások azt kimerítik, azért azokat mielőbb eszközölni kérem.

Kizárólagos főraktár: palotakapu-utca volt Szeivald-féle ház.

Kiváló tisztelettel E I B I S C H R. a „Prófétához“ Székesfehérvárott.

Rendkívüli olcsó kivonat
Ruhakelmékből.

	Ezelőtt	Most
2000 rőf pekkingi sevir	—85	—29
3000 rőf marzalini	—53	—25
15000 rőf kanargo	—38	—14
1000 rőf minden színben kangaró	—85	—38

Crettonokból.

4000 rőf francia creton de Millör	—27	—15
3000 rőf valódi angol creton	—45	—25
6500 rőf valódi szegedi festő	—35	—16
3200 rőf szegedi festő de Millör	—48	—24
2000 rőf brasiília oxford	—42	—20
8000 rőf legnehezebb angol zeir oxford	—55	—29

Egészen leszállított áron a második leltári kivonatból.
Gyölesokból.

1 vég 30 rőf 1/4 rosenthali gyöles	6.50	3.67
1 vég 30 rőf 1/4 szilézai gyöles	9.80	4.80
1 vég 30 rőf 1/4 fcl czérna vászon	8.85	4.26
1 vég 30 rőf 1/4 valódi nehéz slezinger	11.50	5.85
1 vég 30 rőf 1/4 Rolles-féle bőrvászon	12.80	6.50
1 vég 30 rőf 1/4 valódi fehérített st. kreas	14.70	6.90
1 vég 30 rőf 1/4 st. fehérített kreas	18.90	9.75

Kanavásznokból.

1 vég 30 rőf 1/4 C. chiffon	9.90	6.40
1 vég 30 rőf 1/4 finom R. chiffon	14.50	7.40
1 vég 30 rőf 1/4 esinavat fehér gradli	14.50	6.90
1 vég 30 rőf 1/4 Borezdorfi kanavász	5.20	2.75
1 vég 30 rőf 1/4 amsterdami kanavász	11.50	6.75
1 vég 30 rőf 1/4 v. rumberger kanavász	16.50	7.50
1 vég 30 rőf 1/4 fehér legnehezebb nancking	16.50	7.40

Különösen figyelmeztetem a n. érd. közönséget e 3-dik leltári kivonatomra, mely fehér és színes abroszokból, szalvéta és törülközőkből álland!!!

1 db. 7/8 színes morva abrosz	1.15	—47
1 db. 5/8 karlsbergi fehér vagy színes abrosz	2.75	1.50
1 db. 10/8 színes vagy fehér rumberger abrosz	4.80	2.25
6 db. fehérített pápai szövési szalvéta	3.50	1.50

	Ezelőtt	Most
6 db. damastirozott pekkingi szalvéta	3.90	1.85
6 db. fehérített mühlhausi törülköző	2.40	1.35
6 db. mühlhausi fehérített törülköző	2.90	1.65
6 db. foralberg vagy damaast törülköző	3.80	1.85
6 db. legfinomabb rumh. zsebkendő	1.88	—95
6 db. legfinomabb rumh. zsebkendő	3.90	1.65
12 db. finom patizst vagy ezrma zsebkendő színes szécl	3.50	1.50

!! Fekete és színes selymek hallatlan olcsó áron !!

1 rőf nobles selyem fekete	2.90	1.45
1 rőf Grodenapf Feille	3.80	1.60
1 rőf valódi rumberger zsebkendő	5.40	2.25
1 rőf legnehezebb fekete atlas	3.95	1.75
1 rőf Faillé de Paris minden színben	6.50	1.85
1 db. 1/4 fekete atlas selyem kendő	4.80	1.80
1 db. 1/4 valódi fekete nobles kendő	4.50	1.70
1 db. 1/4 esinavat selyem kendő, szele nélkül	1.90	—88

!! Fekete ternoikat, lüsterimeit, ripszeimet, már az ősi ivadra is igen melegen ajánlhatom !!

1 rőf 5/2 4. fekete terno	1.25	—45
1 rőf 0 1/2 4. fekete alapin terno	2.80	—75
1 rőf 1/2 színes clot-terno minden színben a mostani divat szerint	1.90	—68
1 rőf 1/4 fekete lüstré	—55	—25
1 rőf 1/4 igen finom lüstré	—95	—35
1 rőf 1/4 virágos fekete lüstré	1.10	—45

!! Utolsóelőtti nagyon leszállított ár-jegyzék!!

Paplanok, matrázok, esikpfelegények, glanzperkdok, színes és fehér parqueto kból.

1 rőf esikpfelegény	—55	—25
1 rőf igen finom pipur esikpfelegény	1.50	—55
1 rőf virágos vagy esikos glanz-perká	—45	—24
1 db. gyermek ereton paplan	1.80	—90
1 db. gyermek casmir paplan	2.80	1.45
1 db. valódi Afrik matrác	9.80	4.50

	Ezelőtt	Most
1 db. Newyorki Afrik matrác	13.80	5.25
1 db. kitűnő loször-matrác	12.50	12.50
1 r. Schnurl-parquet	—40	—25
1 rőf színes bécsi parquet	—30	—19

1 9/16 creton paplan	csak 1.85
1 1/2 creton paplan török	csak 1.95
1 10/16 török creton paplan	csak 2.25
1 9/16 bécsi piros paplan	csak 2.45
1 9/16 casmir paplan minden színben	csak 2.90
1 10/16 casmir paplan minden színben	csak 3.50

1 rőf páquet-parquet	—55	—28
1 rőf kitűnő külföldi színes parquet	—45	—27

Utolso feltűnő olcsó leltári kivonat
!! Áll különlegességekből !! Ezen cikkekben potom áron találak.

1 garn. finom mansetta-gomb	csak 4 kr.
1 db. országos külföldi kendő	csak 4 kr.
1 pár kis gyermek-barisya	csak 5 kr.
1 db. finom penezirus tollkés	csak 8 kr.
1 db. finom gazir nyakkendő	csak 3 kr.

2000 r. kávézin v. fekete barzon v. patent férfi- v. női ruhákra 2.80 —70

1 gamitur rips-törítő	22.50	9.50
1 r. 3/4 szelcs kitűnő ősi vagy teli gyapjuszővet	8.80	1.85
1 r. 1/4 szelcs sima v. kockás teli gyapjukelme kabátja	5.50	2.25
1 db. chiffon férfi-ing	1.90	—85
d db. madopolin chiffon ing, gallérál v. a nélkül	2.80	1.50
1 db. színes angol ereton ing	1.84	—80
1 db. angol színes ing, virágos, kockás v. esikos	2.90	1.55
1 db. zeir oxford ing	2.80	1.20
1 db. braziliai egészen finom oxford ing	3.50	1.75

1 db. nagy alsó nadrág szilézai gyölesből csak 85 kr.
1 alsó nadrág amerikai bőrvászonból 95 kr.

Ingyen
60 frt. bevásárlás után
1 szépen diszített kész ruha.

Ingyen
80 frt. bevásárlás után
1 igen finom téli nagy kendő.